

Az elmúlt három hónap döntései

A Versenytanács az elmúlt hónapokban 43 versenyfelügyeleti eljárásban hozott döntést. Az alábbi áttekintés nem tartalmazza azokat a döntéseket, amelyeket a Versenytanács a vizsgáló végzésével szemben benyújtott jogorvoslati kérelemre hozott meg.

Gazdasági erőfölénnyel való visszaélés		
Vj-69/2007.	Budapesti Elektromos Művek Nyrt.	megszüntetés
Vj-139/2007.	Nyugat-Nógrád Vízmű Kft.	megszüntetés
Vj-157/2007.	„N&P KEGYELET 2006” Temetkezési, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	megszüntetés kötelezettségvállalással
Versenyt korlátozó megállapodás		
Vj-152/2006.	Budapesti Értéktőzsde Zrt.	megszüntetés kötelezettségvállalással
Vj-164/2006.	Büki Ásványvíz- és Üdítőital Kereskedelmi Kft.	megszüntetés
Vj-28/2007.	Borsodi Sörgyár Zrt.	megszüntetés kötelezettségvállalással
Összefonódás		
Vj-179/2007.	Bólyi Mezőgazdasági Termelő és Kereskedelmi Zrt., Bólyi Agrokémia Kft.	engedélyezés, bírság a kérelem késedelmes benyújtása miatt (18 millió)
Vj-199/2007.	Bonitás 2002 Befektető és Tanácsadó Kft., Investgroup-Boly Üzletviteli, Tanácsadó és Szolgáltató Zrt.	engedélyezés
Vj-12/2008.	Agrofert Slovakia a.s., Belar a.s.	annak megállapítása, hogy az adott ügylet nem szükséges a GVH engedélye
Vj-25/2008.	Autó Triplex Kft., Reagroup Budapest Kft.	engedélyezés
Vj-28/2008.	Pharmanova Vagyongazdálkodó Zrt., Veszter Kereskedelmi és Szolgáltató Bt., Ascelup 64 Gyógyszerészeti Bt., Rézkigyó Kereskedelmi és Szolgáltató Bt., Királyfi és Társa Gyógyszertár Bt.	engedélyezés
Vj-32/2008.	Arival Magyarország Járműparkkezelő Kft., X-Rent Autókölcsönző és Flottakezelő Kft.	engedélyezés
Vj-37/2008.	Flextronics Logistics B.V., Friwo Mobile Power GmbH	engedélyezés
Vj-38/2008.	AEGON Magyarország Befektetési Alapkezelő Zrt., AEGON Magyarország Pénztárszolgáltató Zrt., UNIQA Vagyongazdálkodó Zrt., Heller-Saldo 2000 Pénztárszolgáltató Kft.	engedélyezés
Vj-41/2008.	Penta Investments Limited, Debreceni Hús Zrt.	engedélyezés
Fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása		
Vj-100/2007.	Proinvest 2001. Kft. és társai	megszüntetés
Vj-112/2007.	OTP-Lakástakarékpénztár Zrt.	megszüntetés kötelezettségvállalással
Vj-121/2007.	CIB Bank Zrt.	jogsértés megállapítása, bírság kiszabása (90 millió)
Vj-124/2007.	Pannon Medisana Kft., Privát Kereskedelmi Kft., Rossmann Magyarország Kereskedelmi Kft., Medisana AG, Medisana Benelux NV	a Pannon Medisana Kft. esetében jogsértés megállapítása, bírság kiszabása (2,1 millió), a jogsértő magatartás további folytatásának megtiltása, a Privát Kereskedelmi Kft. esetében jogsértés megállapítása, a jogsértő magatartás további folytatásának megtiltása, Rossmann Magyarország Kereskedelmi Kft. esetében jogsértés megállapítása, a Medisana AG és a Medisana Benelux NV esetében megszüntetés
Vj-128/2007.	Magyar Telekom Nyrt.	jogsértés megállapítása, bírság kiszabása (10 millió)
Vj-137/2007.	AXA Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár	megszüntetés kötelezettségvállalással
Vj-140/2007.	TEKA-Hungary Kft. és társai	megszüntetés, a TEKA-Hungary Kft. esetében kötelezettségvállalással
Vj-153/2007.	Digitania Kommunikációs Zrt.	jogsértés megállapítása, bírság kiszabása (63,99 millió)
Vj-154/2007.	1 A Pharma GmbH, Sandoz Hungaria K	részben jogsértés megállapítása és bírság kiszabása (1-1 millió), részben annak megállapítása, hogy adott magatartást nem ütközik a törvénybe
Vj-160/2007.	Electro World Magyarország Kft.	jogsértés megállapítása, bírság kiszabása (5 millió)
Vj-161/2007.	Medtrust Kereskedelmi Kft.	megszüntetés
Vj-163/2007.	Euro Credit Consulting Kft.	jogsértés megállapítása, bírság kiszabása (14 millió)
Vj-168/2007.	FiberNet Kommunikációs Zrt.	jogsértés megállapítása
Vj-169/2007.	Invitel Távközlési Zrt.	jogsértés megállapítása
Vj-170/2007.	Interware Internet Szolgáltató Zrt.	részben jogsértés, részben jogsértés hiányának megállapítása
Vj-173/2007.	Auchan Magyarország Kft.	jogsértés megállapítása, bírság kiszabása (30 millió)
Vj-175/2007.	Bricostore Hungaria Barkácsáruház Kereskedelmi Kft.	megszüntetés
Vj-176/2007.	Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt.	jogsértés megállapítása, bírság kiszabása (5 millió)
Vj-190/2007.	Jakab András egyéni vállalkozó	jogsértés megállapítása, bírság kiszabása (150 ezer)
Vj-191/2007.	FOTEX-OFOTÉRT Optikai és Fotóciikk Kereskedelmi Kft.	jogsértés megállapítása, bírság kiszabása (5 millió)
Vj-198/2007.	Penny Market Kft.	jogsértés megállapítása, bírság kiszabása (1 millió)
Vj-202/2007.	Unitravel Utazásszervező Kft.	részben jogsértés megállapítása, részben megszüntetés
Vj-204/2007.	Xerox Magyarország Kft.	jogsértés megállapítása
Vj-206/2007.	Magyar Telekom Nyrt.	megszüntetés
Vj-208/2007.	Miskolci Bölcsész Egyesület Nagy Lajos Király Magánegyeteme	jogsértés megállapítása, bírság kiszabása (150 ezer), kötelezés névváltoztatásra, a jogsértő magatartás további folytatásának megtiltása
Vj-209/2007.	Crystal Institute Kft., Flavinárium Első Magyar Flavonoid és Antioxidáns Termék Forgalmazó Zrt., Dunai és Társa Betéti Társaság	jogsértés megállapítása, a jogsértő magatartás további folytatásának megtiltása helyreigazító közlemény közzétételére történő kötelezés, bírság kiszabása (Crystal Institute Kft.: 59 359 700 Ft, Flavinárium Első Magyar Flavonoid és Antioxidáns Termék Forgalmazó Zrt.: 60 874 900 Ft, Dunai és Társa Betéti Társaság: 300 000 Ft)
Vj-210/2007.	Best Reisen Utazási Iroda Kft.	jogsértés megállapítása
Vj-14/2008.	Magyar Posta Életbiztosító Zrt.	jogsértés megállapítása

Apró betűs tájékoztatás a szemüvegkeret reklámban

A fogyasztók megtévesztésére alkalmasnak találta a Versenytanács a Fotex-Ofotért Kft. televíziós reklámját, amely az „Ön vállalja a korát, mi vállaljuk a kedvezményt! Minden vásárló annyi százalék engedményt kap a szemüvegkeret árából, ahány éves!” szlogent alkalmazta. A jogsértő tájékoztatásért a vállalkozásnak 5 millió Ft bírságot kell fizetnie.

A Fotex-Ofotért Kft. 2006 novemberétől 2007 januárjáig, illetve 2007 júliusától ugyanazon év novemberéig hirdette meg a fent említett akciót, amelyről televíziós és rádióreklámokban, újsághirdetéseken, eladáshelyi plakátokon és szórólapokon, valamint saját honlapján tájékoztatta a fogyasztókat. A meghirdetett kedvezmény igénybevételének két korlátja volt a Fotex-Ofotért Kft. üzletszabályzata szerint: kizárólag komplett, szemüveglencsét is tartalmazó szemüveg megvásárlása esetén volt érvényes, továbbá a szemüvegkerethez csak vékonyított műanyag lencse volt választható. Az újsághirdetés, a plakát, a szórólap és az internetes tájékoztatás tartalmazta az akció két feltételét, míg a rádióreklám csak arra hívta fel a figyelmet, hogy az akcióban való részvételhez új, azaz komplett szemüveg megvásárlása szükséges, ugyanakkor az Ofotért üzletekben való további tájékozódásra hívta fel a fogyasztókat. A Versenytanács úgy ítélte meg, hogy a rádióreklám a gazdasági versenyre kihatóan nem befolyásolta a fogyasztók döntését, mivel az az egyik feltételt tartalmazta, a másikkra pedig a további tájékozódásra való felhívásban utalt, illetve a kedvezményrel nem érintett lencsék a kínálatnak csupán az egynegyed részét képviselték és a kevésbé keresett fajtákból valók voltak. A televíziós reklám, amelyet a Versenytanács jogsértőnek talált, tartalmazta ugyan a szükséges információkat, azonban azok csak a záróképen jelentek meg igen rövid ideig, ráadásul olvashatatlanul

Fotó: MTI

Áth Zsóka képzőművész Az interpretátor szemüvege című alkotása

apró betűmérettel. Ennek következtében a tájékoztatást a fogyasztók nem észlelhették, így az nem vált az üzenet részévé.

A bírság megállapításánál a Versenytanács a televíziós reklámok költségének a 25 százalékából indult ki, mivel a lencséknek ekkora hányadára nem vonatkozott az akció. A bírságösszeg pontos kiszámításánál figyelembe vették továbbá a döntéshozók, hogy a jogsértő állapot közel fél évig fennállt, enyhítő körülménynek számított, hogy a fogyasztók a vásárlás előtt megismerhették az akció összes feltételét az Ofotért üzletekben, illetve hogy a vállalkozás nem vitatta sem a jogsértés tényét, sem az abban való felelősségét.

Fantom társkereső hirdetések

A Digitania Kommunikációs Zrt. a versenytörvény szerint kiszabható legmagasabb összegű bírságot kapta, mivel „SMS magic” nevű társkereső szolgáltatásának reklámozása során megtévesztette a fogyasztókat.

A norvég Telenor tulajdonában álló, elsősorban tartalomszolgáltatással foglalkozó Digitania Zrt. 2006 júniusa óta népszerűsíti „SMS magic” szolgáltatását főként bulvárlapokban és hirdetési újságok-

ban. A reklámokban a társra vágyó hölgyek arcképei és kódnevei mellett rövid, egy-két mondatos bemutatkozó szöveg szerepelt, pl. „vidéken élő nem független nő diszkrét barátot keres” vagy „vidéki óvónő biztos társat keres, nem szeretne újra csalódn”. A hirdetésekben szereplő hölgyekkel emeldíjas SMS-ben lehetett felvenni a kapcsolatot és megismerkedni.

A GVH vizsgálata megállapította, hogy a reklámokban látható fényképek nem minden esetben egyeztek meg a hirdetést feladó személyével, azokat a Digitania Zrt. reklámügynökségektől vásárolta, továbbá a bemutatkozó szöveg sem mindig volt valós, azt a vállalkozás munkatársai a kreatív kampány részeként fogalmazták meg. Ezekre a körülményekre a Digitania Zrt. azonban eleinte egyáltalán nem hívta fel a fogyasztók figyelmét, és a 2008-as módosítás után is csak annyi szerepelt tájékoztatásul, hogy a „képek egy része csak illusztráció”.

A Versenytanács szerint a fogyasztók nem feltételezhatték, hogy a fényképek nem a hirdetést feladó személyt ábrázolják, továbbá a bemutatkozó szöveget sem értelmezhatték olyan reklámként, amelyet a szolgáltatást üzemeltető vállalkozás maga alakít ki, így a hirdetések megtévesztők voltak.

A bírságösszeg megállapítása során a Versenytanács a nyomtatott sajtótermékek reklámköltségéből indult ki, majd számításba vette, hogy a megtévesztő tájékoztatás jelentős számú fogyasztót ért el és a jogsértéssel érintett időszak közel másfél évet ölelt fel. Súlyosbító körülmény

ményként esett a latba, hogy a Digitania Zrt. egész társkereső szolgáltatásra vonatkozó üzletpolitikája a megtévesztő magatartásra épült, ugyanakkor enyhítő körülmény volt, hogy a vállalkozás részben elismerte a jogsértést. Az említett szempontok figyelembevételével kiszabható bírság meghaladta volna a törvényes maximumot, így az összeget a Versenytanács a Digitania előző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százalékában, azaz 63 millió 990 ezer Ft-ban határozta meg.

Fotó: MTI

Piactisztítás a szélessávú internet-szolgáltatók háza táján

Négy internetszolgáltatót – Invitel, Interware, Magyar Telekom, FiberNet – marasztalt el az elmúlt időszakban a GVH, amiért hirdetésekben egyáltalán nem vagy nem megfelelő módon tüntették fel, hogy a kedvezményes ár hűségnyilatkozat aláírásához kötött, illetve a reklámokban megjelölt letöltési sebesség a fogyasztók széles köre számára nem volt elérhető. Az eljárásokban érintett szolgáltatók közül az Interware, az Invitel és a Magyar Telekom ADSL rendszerű, a FiberNet pedig kábelmodemes szélessávú internet szolgáltató.

A hazai piacon 2004 óta a szélessávú internetszolgáltatás elterjedésének nagyrányú bővülése figyelhető meg. Míg 2005 januárjában 249 955 ADSL előfizetés volt aktív Magyarországon, 2007 januárjára ez a szám 632 086-ra nőtt. Ezen felül további 307 173 kábelmodemes hozzáférést tartottak nyilván; ezen eszközök mellett lehetőség van az internetszolgáltatás igénybevételére ún. mikrohullámú technológiával is. A távközlési piac liberalizációját követően erős verseny alakult ki a szolgáltatók között, a hirdetések jellemzően két lényeges tulajdonságot emelnek ki: az internetcsomagok árát és azok sávzélességét.

A sávzélesség az adatátvitel sebességét jelenti, azon lényegében a kommunika-

kációs csatorna információtovábbító képessége értendő. Az egyes csomagokhoz rendelt maximális le- és feltöltési sebesség azonban eltérhet az előfizetőknél megjelenő tényleges sebességtől, mivel azt számos egyéb körülmény is befolyásolja. Ezek a tényezők némileg eltérnek az ADSL és a kábelmodemes internet esetében. Annyi azonban mindkét fajta szolgáltatásnál közös, hogy a reklámokban meghirdetett maximális le- és feltöltési sebességbe beleszámít az ún. overhead, amely kapacitást az internetes elérés technikai háttere használja föl (pl. víruszűrés). Így a csomag beállításától függően előfordulhat, hogy a fogyasztó gyakorlatilag sosem tudja kihasználni a teljes sávzélességet, mert az említett – kb. 15 százalékot kitevő – kapacitás másra fordítódik.

A sávzélességgel kapcsolatban adott tájékoztatást a Versenytanács az Invitel és a Magyar Telekom mint a T-Online jogutódja esetében találta jogsértőnek. A kifogásolt hirdetések mindkét vállalkozás esetében a legnagyobb, 8 Mbit letöltési sebességű csomagot érintették, itt fordult elő ugyanis, hogy a fogyasztók nem érték el a meghirdetett értéket. Ezzel kapcsolatban kifejtette a Versenytanács, hogy a 8 Mbitet kifejezetten hirdető tájékoztatás még akkor is megtévesztő, ha az tartalmazza a 'maximum' kitétel, mivel a reklámokban szereplő érték kihasználásának a reális lehetősége kell, hogy fennálljon. Az átlagos fogyasztó számára ugyanis nem világos, hogy a 8 Mbitnek egy hányada olyan háttértámogatásra fordítódik, amelyet ő aktívan nem tud kihasználni. A

FiberNet és az Interware ügyében a hirdetések a sávzélességről nem adtak jogsértő tájékoztatást, mert azok a sebességre vonatkozóan nem emeltek ki konkrét értéket, inkább figyelemfelhívó reklámoknak tekinthetők.

A szóban forgó ügyekben a jogsértések másik köre a hűségnyilatkozattal volt kapcsolatos. A négy vállalkozás tájékoztatásaiban egyáltalán nem vagy a fogyasztók számára nem észlelhetően tüntette fel, hogy a reklámozott ár feltétele a határozott időre történő szerződéskötés. A Versenytanács álláspontja szerint, amennyiben az internetszolgáltatás ára csak hűségnyilatkozat aláírásával érvényes, akkor ez a körülmény is lényeges tulajdonságnak minősül, és az arról való tájékoztatás elmaradása lehetetlenné teszi az ajánlat valós tartalmának megítélését. Ugyanis ha a fogyasztó határozott időre köt szerződést, akkor a meghatározott időtartam lejárta előtt csak kedvezőtlen feltételekkel mondhatja fel szerződést, ez pedig az adott termékről más termékre történő áttérés időbeli korlátja, amely alkalmas a fogyasztó időszakos fogva tartására, nehezítve a versenytársak közötti váltást, s így alkalmazásának nyilvánvalóan lehet piaci hatása.

Minden esetben jogsértőnek minősült, ha a vállalkozás szolgáltatását konkrét összegért hirdette, tehát X Ft-ért, és nem tüntette fel a hűségnyilatkozat aláírásának szükségességét. Ugyanilyen struktúrára mellett megtévesztő az is, ha a hűségnyilatkozatról szóló információ apró betűs, és az a reklámhordozó jellege miatt

nem válik az üzenet részévé. Ilyennek tekinthető pl. az óriásplakát vagy járműreklám, amelynél az elhaladónak csupán néhány másodperce van a hirdetés szemlélésére. Az „augusztusig már 0 Ft-tól” jellegű tájékoztatást azonban a Versenytanács nem tekintette jogsértőnek, mivel nem tartalmaz konkrét információt, és az ingyenesség korlátozott időre szól. Ennél fogva a fogyasztónak mindenképpen további tájékoztatás után kell néznie, hiszen azt sem lehet a reklámból megállapítani, hogy mennyi lesz a havidíj az ingyenes időszak lejárta után.

A négy ügy közül a GVH csupán a Magyar Telekom esetében szabott ki bírságot, 10 millió forintot. Az összeget a Versenytanács az alábbi körülmények figyelembevételével állapította meg: a vállalkozás a piac meghatározó szereplője, a jogsértés több hónapig tartott, a megtévesztő tájékoztatások jelentős számú fogyasztót értek el, akik közül sokan a jogsértően népszerűsített Internet csomagot választották a későbbiekben, illetve a vállalkozást az elmúlt években több alkalommal marasztalta el a GVH fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása miatt. Az Invitel, Interware és FiberNet ügyében a Versenytanács nem látta szükségesnek bírság kiszabását, tekintettel arra, hogy a jogsértéssel érintett időszak – különösen az Interware és a FiberNet vonatkozásában – viszonylag rövid volt, a megtévesztő tájékoztatást megjelenítő reklámoknak csekély piaci hatása volt, a reklámköltségek együttműködő magatartást tanúsítottak az eljárás során. Minden esetben enyhítő körülménynek számított, ha a vállalkozás elismerte a jogsértést, ha még az eljárás befejezése előtt önként változtatott a kifogásolt hirdetési gyakorlaton, illetve, hogy a fogyasztók a szerződés megkötése előtt megismerhették az összes szerződési feltételt.

Visszaélt erőfölényével a TIGÁZ

Visszaélt gazdasági erőfölényével a megállapodásos csatlakozási szolgáltatás piacán a TIGÁZ Tiszántúli Gázszolgáltató Zrt., amikor tisztességtelenül állapította meg az új fogyasztók há-

lózatra kapcsolása és a régebbi fogyasztók megnövelt kapacitásigénye esetében fizetendő csatlakozási díjak mértékét, valamint nem megfelelően biztosított lehetőséget fogyasztóinak arra, hogy gazdasági érdekeiket képviseljék a csatlakozáshoz szükséges vezetékeket kiépítő vállalkozások kiválasztása során. Szankcióként a társaságnak 4 millió Ft bírságot kell fizetnie, valamint további kötelezettséget is előírt számára a GVH.

A TIGÁZ ellen azért indult eljárás, mert 2004. és 2006. között kapacitásnövelés címén ismételt csatlakozási díjat szedett fogyasztóitól, noha a gázszolgáltató a fogyasztók költségén megépített, majd a TIGÁZ által anyagi hozzájárulás nélkül tulajdonba vett vezetékeken keresztül szállította a gázt. Az eljárásnak azonban nem ez volt a fő iránya, ugyanis kapacitásnövelés esetén is felmerülhetnek a szolgáltatónál olyan többletköltségek, amelyekkel a fogyasztó nem közvetlenül szembesül.

Az érintett időszakban hatályos csatlakozási díjról szóló rendelet szerint a földgázrendszerhez a háztartási és közületi fogyasztók hatósági áron, míg a 20 m³/h vagy annál nagyobb teljesítményigényű nem háztartási és nem kommunális fogyasztók megállapodásos áron csatlakozhattak. A jogalkotó a felek közötti érdekérvényesítési képesség jelentős különbségére tekintettel különítette el a két fogyasztói csoportot. Bár az irányadó rendelet alapján megállapodásos csatlakozás esetén a felek szabadon egyeztek meg a csatlakozási díj mértékében, a vizsgálat eredményeként kiderült, hogy a TIGÁZ a gyakorlatban az általa előre, saját belátása szerint meghatározott díjakat alkalmazta. Mivel azonban ezeket ésszerű és átlátható számítási módszerrel állapította meg, és az üzletszabályzatában is rögzítette, ez a magatartás még nem alapozott volna meg jogsértést. A problémát az jelentette, hogy a csatlakozási díj megállapodásos szolgáltatás esetében a szabályozott árnál háromszor magasabb volt. Míg ugyanis a 20 m³/h kapacitásigényű háztartási és kommunális fogyasztók 3000 Ft/m³/h díjat fizettek, addig a megállapodásos áron csatlakozó nagyfogyasztóknak 10 000 Ft/m³/h díjat számláztak ugyanazért a szolgáltatásért. 2006. november 30-tól egyébként megszűnt a megállapodásos csatlakozás fogalma, és a meghatározott képletek alapján számítható csatlakozási díj lépett hatályba minden fogyasztó esetében.

További visszaélést jelentett, hogy a TIGÁZ a fogyasztó-beruházókat a kivitelező vállalkozások kiválasztási és pályázati folyamatába csak egyedi kérelem alapján vonta be. Erre a lehetőségre azonban sem az üzletszabályzatban, sem a hálózati csatlakozási szerződésben nem hívta fel a figyelmet. Ennek következtében a fogyasztók nem tudták a pályázók kiválasztása során gazdasági érdekeiket képviselni, ez pedig a Versenytanács szerint hátrányos feltételek elfogadásának kikényszerítéseként értékelhető, és így gazdasági erőfölénnyel visszaélésnek minősül. Még akkor is, ha a pályázat nyertesait a gázszolgáltató versenytárgyalás útján választotta ki, mivel a kivitelező által elvégzett munkát teljes egészében a fogyasztó állja.

A jogsértés következményeként a Versenytanács 4 millió Ft bírságot szabott ki, amelynek viszonyítási alapját a TIGÁZ kapacitásfejlesztési díjakból származó 2005. évi bevétele képezte, amely összeg a csatlakozási díjként beszedett teljes hozzájárulásnak csak egy része. A bírságösszeg pontos meghatározásakor a döntéshozók a 2/2003. számú közlemény alkalmazásával a következő tényezőket vették többek között tekintetbe: a vizsgált magatartás kiterjedt fogyasztói kört érintett és a piacon már jelen lévő vállalkozás tanúsította a jogsértést. A bírság kiszabása mellett a GVH eltiltotta a TIGÁZ-t a jogsértő magatartástól, és egyben kötelezte a vállalkozást, hogy a határozat kézhezvételétől számított 45. naptól tegye lehetővé a fogyasztók számára, hogy a kivitelező kiválasztásával kapcsolatban észrevételeket telessenek, és erről a szerződéskötéskor adjon is tájékoztatást.

Fotó: MTI